

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratr[is] Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[und]o p[er] tribulat[i]o[n]is angustia[m] dolorosa[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de sc̄to Siluestro

mittit: efficacis adultera. **S**c̄da est fidelis
as iuste disp̄atiois: vt sc̄z oia nob̄ a deo
data s̄m er̄ b̄nplacitū disp̄emus. Unde
Dicit. xxv. ille q̄ cōmissis calēz b̄n v̄sūs ē
vocat̄ dño serū bon̄ z fidel. j. **L**oz. iij.
Hic iā q̄rif inter disp̄atores vt fidel q̄s
inueniat̄ Hec ibi. **T**ertia ē fidelitas re
cte int̄c̄tōis vt dei gl̄am in oib̄ opib̄ no
str̄ q̄ram. j. **L**oz. i. **O**ia in gl̄am dei fa
cite. **B**ern. Fidel reuera dñi serū es si d
gl̄ia dei eti nō exēte ex teit̄ trāseūre p̄ te
nibil manib̄ tuis adherere ztingat̄. Hec
ille. Infidel quippe serū ē q̄ p̄ se lumen qđ
soli dño debet. Soli aut̄ deo honor z gl̄ia
vt dī. j. **T**im. j. Dicamus itaq̄ q̄m̄ hea?
Silvester fuit dñi serū bonus z fidel cui
a dño rāndē dictū est Serue bone z fide
lis intra i gau. dñitū. Intravit aut̄ i gau
dū dñi p̄cipue p̄ triplicē viā: p̄ quā etiam
appuit et serū dñi bon̄ z fidelis.

Primo p̄ fidet efficaciā virtuosam.
Sec̄do p̄ tribularōis angustiā dolorosā
Tertio p̄ pastoralē diligētiā oposam

Rimo p̄ fidei efficaciā. Fides p̄fe
Dicto necessaria ē vt sit hō serū dei
bon̄ z fidel. q̄r̄ v̄ dī. **A**ug. **G**ine
fide falsa ē ois vir̄. Idē de fide ad pet̄
Sine fide ois labor̄ vacū est. Et **H**eb. xj.
Sine fide ip̄ossible ē placere deo. Idcir̄
co etiā necessaria est ad intrādū gaudium
dñi. q̄r̄ v̄ dī. **A**po. xxj. incredul. Pars il̄
loz erit in stagna ardentī igne z sulphure
Aug. de fide ad pet̄. Sine fide nemo p̄
ad m̄nē p̄ filio dei p̄tingere. Et **H**eb. xj.
Fide enob̄ trāslatus est in padisum. Et
Lob. ii. Ut̄ illā expectam̄ quā dñs de
us datur̄ h̄is q̄ fide suā nunc mutat̄ ab
eo. Hec ibi. Apparuit aut̄ in beato Silue
stro excellentiā fidei tripl̄.

Primo ex animosa constantia.
Sec̄do ex gl̄iosa victoria.
Tertio ex miraculosa euidentia

Primo ex aniosā cōstan
tia z Tāq̄ni pfecti cōminacione: q̄ sibi cō
minabat̄ morte i crastinū nisi sacrificaret
idolis. Qui cōstatissime r̄ndit br̄us Sil
vester. Stulte hac nocte morier̄ z temp̄
terno formēta recipies. qđ z ita factuz est.
D̄iserabilē em̄ mortū ē illa nocte ex dñe
piscis in gutture trasuerstato. j. **E**sdr. viij.

Ego constans ant̄ fact̄ sum s̄m op̄ula
tionē dñi dei tui. Apparuit ḡia eī cōstan
tia q̄ vidit milites Lōstātū ad se veni
entes cum suis cleris associat̄ latitare in
ēdam mōre p̄f̄. Lōstātū ch̄ianos p̄
seq̄nē. tūc q̄pp̄e cū eos vidit stan̄ ad mar
tyri palman credidit se vocari. Int̄ress
dūs q̄ ad Lōstātū accessit: p̄s̄ oīo ad
martyriū p̄ ch̄io sustinēdū vt cōstāt̄ tōr̄
ris arbiter̄ ch̄i. Hmōi aut̄ cōstāt̄ tōr̄
titudo erat in eo ex fide. **H**eb. xj. Per fidē
fores facti sunt in bello.

Secūdo ex gl̄iosa victo
ria ē iudeo p̄ disputatōe. Iudeos em̄ du
odecim sapia z eloq̄ntia p̄ ceter̄ rūtilat̄es
disputādo confutauit z ad fidē conuenit.
Heb. xj. Sc̄ti p̄ fidē vicerūt regna. **E**j.
Jos. vi. Hec est victoria q̄ vicit mōn̄ fil
iis m̄ra. Hec ibi. Per hā aut̄ victoriā in
traf̄n̄ gaudiū dñi. Apocal. iij. Qui vici
rit dabo ei coronam vite.

Tertio ex miraculosa eu
identia. Miraculoy em̄ op̄atio attribuit̄ fi
dei: s̄m illud **L**u. xvii. Si habuerit fidem
sicut granū sinapis dices mōti huic: trā
hinc: z trāsbit̄. Et **D**at. ix. **O**ia possibl̄ia
sunt credēti. Miraculoy ḡ op̄atio atte
staf̄ fidei excellētiā. Et h̄ p̄p̄e duor̄ dī
br̄us **T**ho. ii. q̄. clxxviii. Primo q̄p̄o
raculoy op̄atio ordinat̄ ad confirmationē
dei. **S**ec̄do q̄p̄cedit ex dei op̄otētia cui si
des innitif. Hec **T**ho. Fece aut̄ b. Sil
vester miracula: taurū mortuū suscitando
quē Sabi v̄n̄ duodeci iudeo p̄ p̄tētō
sua fallacia occidit. Et tūc Helena regina
q̄ p̄dictos iudeos addugerat z iudices affi
stetel: z tria forte milia virōz querens fidē
fidei. Itē draconē crudelē alligando q̄ p̄
q̄ trecentos homines infēcerat statu suo.
Item duos virōz ex flatu diaconis pen
examines sanitati regando. Et q̄o mira
culis ifinita m̄ltitudō conuersa ē ad dñm.
Hec oia sup̄dīcta vide plan̄ i legēda. Es
bis i git̄ trib̄ p̄dīct̄ ap̄pet in b. Silvestro
fidei efficacia p̄ qua meruit irate in gaudi
um dñi. j. **P**e. j. Credētes eul̄rab̄t̄ len
cia ienarrabili z gl̄ificata reportatis finē
Secūdū (fidei v̄e salutē aīaz via
do intravit br̄us silvester i gaudi
um dñi p̄ tribulatōis angustiā

Confessore

F. CLXVIII

dolorosam. In tribulatione pecto cognoscere bonum seruum dei et fidelis. In tribulacione enim probat fidelitas seruum dei. Ecce, relatu. In tentatione invenitur fidelis. Et ibidem, i. ea. In humiliacione tua patietiam habet, quoniam in igne probatur auxilium et argenti. Hoc vero receptibiles in camino humiliacionis. Hec ibi. Et expone: receptibiles in gaudio celesti. Unde sic ut dicitur Act. viiiij. Per multas tribulations opereris irrare in regno celorum. Et dicitur v. Bei qui psecutione patiuntur propter iusticiam quoniam ipso est regnum Christi. Et iiii. Chap. iiiij. Id ergo in primis momentaneum est et leue tribulationis nre, super modum in sublimitate eternae glorie podius operari in nobis. Passus est autem deus Silvester pceptum triplicis tribulationis auctoritatem.

Prima est angustia tribulatiois cōmī-
Scēda est angustia tribū (natorū
lātōnis p̄secutorie).
Tertia ē angustia tribulatiois p̄dicōris.
Prima est angustia tribū
lātōnis cōminatōriei qn. s. Lārchn⁹ cōmī-
tus est ei m̄p̄c̄: vt s̄ dicit⁹ est. Eccl. xxiij.
Ante ignē camini vapor⁹ fum⁹ ignis in-
alt̄b̄sc̄: s̄ an sanguinē maleficē z 2v.

Secunda est angustia tribu-
latiōis plecturōe: qn̄ sc̄ fugit ppter Con-
stantini psecutioē: paraētū sp̄ dño mo-
ni. Has iſig tribulationes patienter atq;
gaudent sustinuit. Et. Lox. iiiij. Persecutio
ne patimur et sustinem⁹. Et. y. Lox. iiiij.
Persecutioē patimur sed n̄ derelinqui-
mur: deſcimus sed n̄ pim⁹: sp̄ mortificatio
ne iſeu in corpe ufo circuſerētes. Hec ibi.
Et Ro. v. Blamor i tribulatiōib. Has
pfecto tribulatiōes et psecutioēs n̄ tumu-
rebus Silvester: attēdens illib̄ būlū ſal-
uatoris Lu. xiiij. Dico aut̄ vob̄ amic⁹ me-
is ne terramim ab his q̄ occidit corp⁹: et
post hec n̄ hinc ampli⁹ qd faciant. Oſten-
da aut̄ vob̄ que timetis. Tete eu q̄ post
G occiderit corp⁹: habet priates mittere in
gebena. Ira dico vob̄ hinc timete et. Hec
ib⁹. Qd si obijiciſſe forte de fuga bri Sil-
uestri: et ideo videſ timuisse. Dicēdū q̄ n̄
ex timore mortis fugit ſuixtra d octrinam
dñi faciēdo q̄ de Datt. x. Lū pſequentur
vob̄ in ciuitate iſta: fugite in aliam. Qbi

Ber. de sc̄to Siluestro

regnabim⁹. Et i. Pe. iiiij. Ecōcantes chū
passionib⁹ gaudere vt ⁊ in revelatione glo-
rie ex⁹ gaudeatis exultantes. Et Bern⁹. in
ser. pe ramis pal. P̄n⁹ tribulatio est via vi-
te: via glorie: via ciuitatis habitaculi: via
regni Hec ille. Hic p̄fecto est turbo ille ⁊
quem belias. i. vir iust⁹ ascendit in celū. vt
dī. iiij. Reg. iiij. Qm̄ igit multas tribulatio-
nes passus est gloriosus Silvester: Idcirco
merito dicit ei dñs. Serue bone ⁊ s̄i. intra
in gau. ⁊ c.

Idem in lib. 8 offi. ⁊ h̄. xij. q. q. Aut. In
rū h̄ ecclia nō vt fuit h̄ vt groget ⁊ sub-
nit in necessitatib⁹ pauper. Hec ille fuit
q̄ppe b̄tū silvester oīno dedit⁹ op̄o pie-
tatis ⁊ mie. Uli oīn orphanoz: viduari:
⁊ pauper noīa in scriptis habebat ⁊ t̄d⁹
de necessariis ad vitā p̄uidet⁹. i. Līm. iii
Pietas ad oīa vitilis est. Erat em̄ hospitale
multū. Vide hec alia ampl⁹ in legendis
Hebre. xiij. Hospitalitate nolite oblinisci
Et i. Pe. iiiij. Hospitalales inuicē sine mur-
matione. et Rhom. xij. Hospitalitatē se-
crantes. Sic itaq; pascendo pl̄m tpali et
corpli pabulo meruit intrare in gaudium
dñi. Lu. xvij. Da paupib⁹ ⁊ habeois t̄
sau. in ce. et Tobie. iiij. Quō potueris eti-
misericors ⁊ c. Premū em̄ bonū tibi ther-
saurizas ⁊ c. et Mat. xxv. Dicer dñs uſt.
Venite b̄ndicti p̄tis mei pei. re. ⁊ c. Eſt
ui en⁹ ⁊ dediſtis mili manducar. Sunt
z̄c. Hospes erā ⁊ collegistis me ⁊ c. Esto
qui. q̄diu vni et minimis meis fecisti
mili fecisti. Uli p̄t̄ q̄pter oīa p̄ceas
⁊ misericōde introducum⁹ boni in gaudium dñi
sui tanḡ seru. boni ⁊ fideliſ adiutoris
disp̄sates bōa sibi a dño p̄cessa ⁊ comiſſa

Scds ē pastus doctrinal
instructionis. Hiere. iiij. Dabo vobis pa-
stores iuxta eorū meū ⁊ paſtent vos ſcīa
doctrina. Bern⁹. Hec ſunt q̄ pastorū ſcīa
unt: bonitas: disciplina: ⁊ ſcīa. Bonitas m-
bit: disciplina corrigit: ſcīa paſcit. Hec illa
Ad titū. ii. Loqre ⁊ exhortare. Greg. Pa-
stor dñz delinqntes corrigere noluerit: p̄
culdubio tacēdo occidit. Hec illa.
Itaq; silvester pauit documētū ⁊ doctri-
na p̄p̄lū ſcīa p̄ficiens. Vide
ſtudii exhortādo. Unde morti appropi-
berent ecclias suas diligentissime oblo-
narent. Et post hec in dño feliciter oblo-
mūt anno dñi. ccxx. Sic⁹: vt ſuſtē ſe-
uus intrauit in gaudium dñi ſuſtē. Da

Tertio apparuit gloriosus silvester
bon⁹ dñi ſuſtē ⁊ fideliſ intravit i
gaudiu dñi ⁊ p̄ pastorale diligentiā
operam⁹ ⁊ vigile. In pastorali p̄fecto di-
ligentia oīndic bonitas atq; fidelitas pa-
ſtoris ⁊ p̄ eam tandem intrat in gaudiu dñi.
Uli Dat. xxiij. Quisputas est fidel ſuſtē
⁊ prudē quē ſtituit dñs ſup familiā ſuſtē
vt der illis cibū in tpe. Btū ille ſuſtē quē
cū venerit dñs el⁹ iuenerit ſic facientem.
Amen dico vob ſup oīa bona ſua ſtituet
eū. q̄ viz̄ britudo ad quā ſic introduct⁹
eſtatus oīm bonoz: aggregatione pfectus.
vt dī. iiij. d. 20. Et lu. xij. Quisputas ē fi-
delis dispensator ⁊ prudē quem ſtituit
dñs ſup familiā vt der illis i tpe tri. mē. c.
Btū ille ſuſtē quē cū venerit dñs iuenerit
ſic facientem. Vlere dico vob ſim ſup oīa que
poſſidet ſtituer illū. Hec ibi. Fuit autē be-
atus silvester vigilans ⁊ diligens in offi-
cio pastorali paſcedo pl̄m dī. apo. iiij. Esto
vigilans ⁊ ſirma cetera q̄ morituri erant
i. ſirma tibi ſubditos ſbo. ⁊ exemplo q̄
iō dicunt morituri q̄ pl̄s dī ſaciſ labitur
ad p̄t̄a nīſ exemplo ⁊ ſbo paſtoꝝ ſuſten-
teſ. Hiere. vij. Paſce vnuſq; eos q̄ ſub
manu ſua ſunt. Pauit autē gloriosus Silue-
ſter pl̄m ſibi cōmiflū ſigilant⁹ ⁊ vigilanter
explici paſtu ſeu pabulo
Pamus est paſtus t̄galis ſuſtētatiōis.
Iſte est bonus.
Scds est paſtus doctrinalis instruc-
tōis. Iſte est melior.
Tertius est paſtus ſt̄ualis exemplatio-
nis: Iſte est optimus.

Iſtimus est paſtus tpaliſ
ſuſtētatiōis Amb. Paſce fame morien-
te. Si em̄ paſcedo fuare potueris ⁊ nō pa-
ueris occidiſti. Et hi. h. lxxvij. dī. c. Paſce